

EM 2011/61

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at der igangsættes en forfatningsforberedende proces og at Inatsisartut derfor træffer beslutning om, at der nedsættes en grundlovskommission for Grønland.

(Medlem af Inatsisartut Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit)

og

EM 2011/72

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut at etablere en Grundlovsforberedende kommission ved udgangen af 2012. Kommissionens opgave skal være at fremsætte et forslag til Inatsisartut omkring Grønlands kommende Grundlov ved arbejdets afslutning.

(Siumuts Inatsisartutgruppe)

Svarnotat

(Formanden for Naalakkersuisut)

2. behandling

Indledningsvis vil Naalakkersuisut takke Lovudvalget for udarbejdelsen af betænkningen.

Ifølge Lovudvalgets ændringsforslag pålægges Naalakkersuisut senest ved udgangen af 2012, at forelægge Inatsisartut en redegørelse, som skal danne grundlag for en Inatsisartutbeslutning om nedsættelse af en grundlovskommission for Grønland. Naalakkersuisut pålægges desuden, ud fra Inatsisartuts drøftelse af redegørelsen, at fremsætte et beslutningsforslag til behandling på efterårssamlingen 2013. Lovudvalgets ændringsforslag ligger hermed på linje med Naalakkersuisuts anbefaling.

I denne meget omfangsrige proces er det vigtigt nøje at have øje for, hvad der er målet med den og hvilke midler der skal bruges for at nå det bedst mulige resultat.

Selve indholdet af en forfatning har selvsagt en vigtig rolle. Det bestemmer, hvordan en stat er organiseret, hvilke friheds- og menneskerettigheder der er gældende og det kan tilpasses den enkelte stats særlige behov og traditioner.

De bestemmelser, der kan indskrives i en forfatning er af generel karakter. De er altomfattende og anden lovgivning skal overholde dem. Det er derfor vigtigt i udarbejdelsen af en forfatning, at der tages stilling til, hvilke områder man ønsker lovgivet på så højt et niveau. Det er retningslinjer man skal kunne handle ud fra igennem mange år og igennem mange generationer. Redegørelsen vil dog ikke kunne omhandle indholdsmæssige detaljer, da den skal give et billede af, hvilke rammer en forfatningsproces skal holdes inden for og se hvilke muligheder der er for dens overordnede indhold.

I Grønland er der yderligere et aspekt i forfatningsmæssig henseende. Hvis vi ønsker, at Grønland skal have sin egen forfatning inden for rigsfællesskabet, kan dette kun ske inden for

de begrænsninger, der er i den danske grundlov og selvstyreloven. Dette betyder at en vigtig opgave i redegørelsen bliver, at klarlægge, hvilke rammer særligt disse love udsteder for en grønlandsk forfatning.

I redegørelsen bliver det også afgørende at behandle, hvorledes Grundlovskommissionen bør sammensættes og hvilken ekspertise, der bør være repræsenteret.

Da Færøerne ville udarbejde et forfatningsudkast, som ikke nødvendigvis skulle forudsætte løsrivelse, blev det førstebehandlet og herefter henvist til udvalgsbehandling. Udvalget delte sig i betænkningen i 3 flertal og 7 mindretal og fremsatte mere end 70 ændringsforslag. Dette giver et billede af en svær og kompliceret proces, hvor man ikke når frem til et entydigt resultat. Samtidig gav det endelige udkast Justitsministeriet tvivl om, hvor langt Færøernes løsrivelse egentlig rakte.

I Island har man i deres forfatningsændringsforberedende proces valgt en betydelig anderledes proces. Man har haft folkeafstemning om, hvilke 31 borgere, der skulle indgå i et forfatningsråd. Dette forfatningsråd har herefter lagt udkastformuleringer ud på sin hjemmeside hver uge siden april 2011, samt på Facebook, så borgerne har kunnet følge processen og komme med kommentarer. Dermed har processen opnået en tidligere uset høj grad af direkte demokrati. Det er forfatningsrådets ide, at det endelige forfatningsudkast skal til afstemning uden, at det islandske parlament får mulighed for at komme indover med ændringsforslag.

Mulighederne er mange, både hvad angår indhold og valg af forfatningsforberedende proces. Men der gives samtidig nogle nævneværdige grænser for indholdet af en sådan forfatning, særligt så længe vi ønsker at være en del af rigsfællesskabet.

Redegørelsen er derfor et vigtigt redskab til at nærme os løsningen af nogle af disse problemstillinger.

Med disse ord lægger Naalakkersuisut op til en konstruktiv debat.